

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

فصل اول
قلمرو حسابداری مدیریت

مقدمه....

- تدارک و گزارشگری اطلاعات مالی به تبع توسعه کمی و کیفی شاخه های تخصصی حسابداری شکل تخصصی به خود گرفته است. اطلاعات حسابداری مورد نیاز مدیریت جهت تصمیم گیری و اجرای وظایف مدیریت از طریق واحد حسابداری مدیریت میسر می شود.
- حسابداری مدیریت ارزشهای فرهنگی که برای بدست آوردن هدفهای استراتژیک سازمان لازم است را خلق می کند.

«اهداف حسابداری مدیریت»

● برای تعیین اهداف حسابداری مدیریت می بایست به هدفهای سازمانی بنگاههای اقتصادی توجه نمود مانند سود آوری /افزایش فروش از طریق ارتقاء سطح بازار/تنوع بازار /کاهش ضایعات و...

● هدفهای اصلی حسابداری مدیریت:

- 1-تامین اطلاعات مورد نیاز مدیران برای تصمیم گیری روزانه
- 2-کمک به مدیران در رهبری و کنترل فعالیتهای عملیاتی
- 3-انگیزش مدیران و کارکنان برای فعالیت در راستای هدفهای سازمانی
- 4-سنجش و ارزیابی عملکرد واحدهای تابعه مدیران و سایر کارکنان سازمان

نقش حسابداری مدیریت

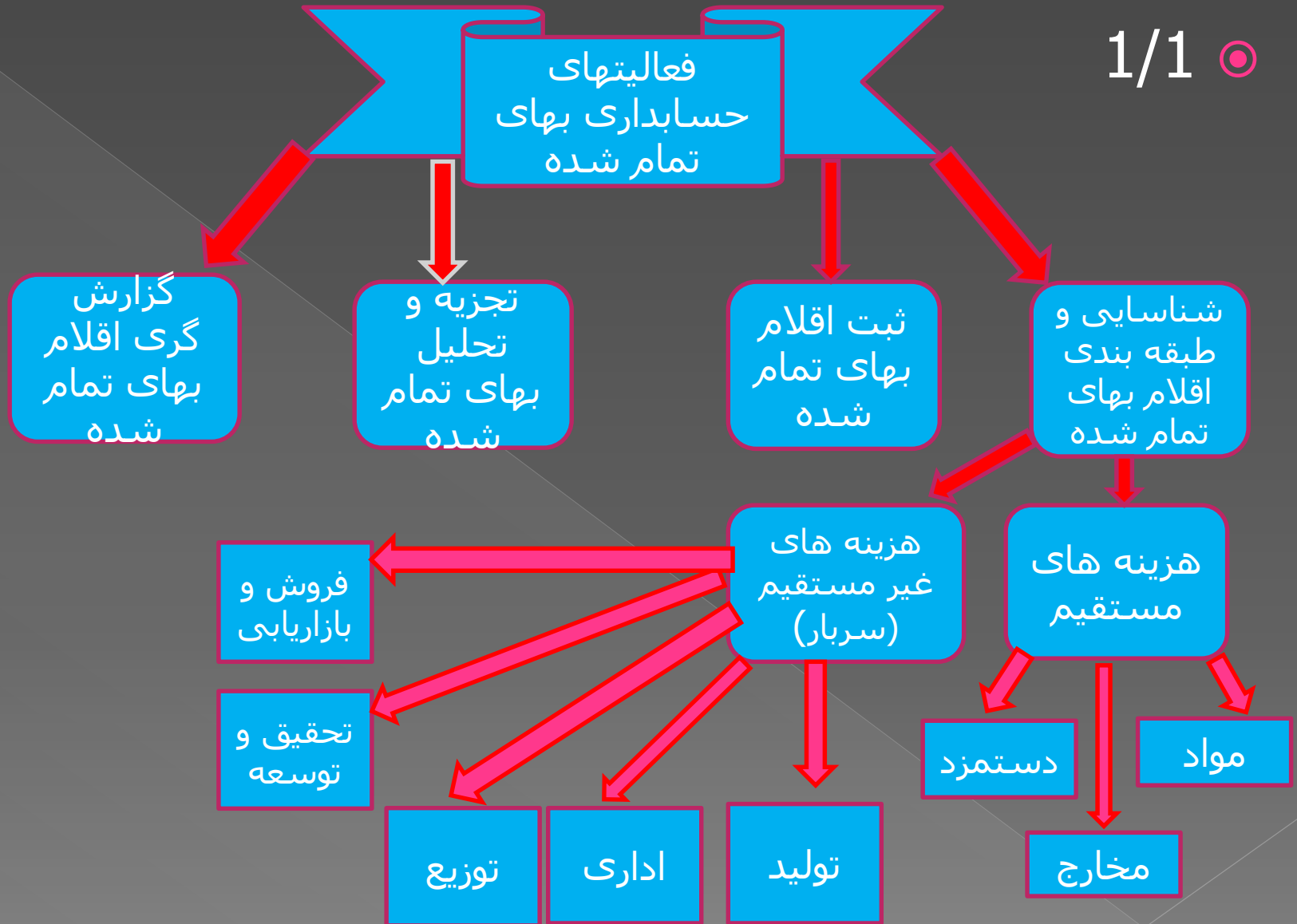
- CIMA انجمن رسمی حسابداران مدیریت
- نقش حسابداری مدیریت را در مشارکت با مدیریت جهت حصول اطمینان از اثربخشی فعالیتهای زیر تعیین نموده است:
- 1- فرموله نمودن برنامه ها جهت تحقق اهداف (برنامه ریزی راهبردی)
- 2- فرموله نمودن برنامه های عملیاتی کوتاه مدت (بودجه بندی برنامه ریزی سود)
- 3- تحصیل (تامین) منابع و استفاده کارآمد و اثر بخش آن (مدیریت مالی) و ثبت رویداد مالی (حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده)
- 4- تبیین ارتباط بین اطلاعات مالی و عملیاتی
- 5- اصلاح فعالیتهای و برنامه ها با توجه به نتایج (کنترل مالی)
- 6- بررسی نحوه گزارشگری در سیستمها و عملیات (حسابرسی داخلی و حسابداری مدیریت)

مقایسه حسابداری مدیریت با حسابداری مالی

- حسابداری مالی مسئولیت تامین و گزارشگری اطلاعات مالی تاریخی جهت استفاده کنندگان خارج و داخل بنگاه اقتصادی را به عهده دارد
- حسابداری مدیریت تنها مسئولیت تدارک و گزارشگری اطلاعات مالی مورد نیاز مدیران داخل بنگاه اقتصادی را بر عهده دارد و چهارچوب اصول پذیرفته شده حسابداری را مد نظر قرار نمی دهد

مقایسه حسابداری مدیریت با حسابداری بهای تمام شده

● مهمترین وظیفه حسابداری بهای تمام شده
تجمع هزینه های تولید به عنوان بهای تمام
شده برای ارزیابی موجودیها و تعیین سود
است. در مقابل وظیفه حسابداری مدیریت تاکید بر
استفاده از اطلاعات بهای تمام شده برای برنامه
ریزی کنترل و تصمیم گیری است.

فعالیت‌های حسابداری بهای تمام شده 1/2

2- ثبت اقلام بهای تمام شده:

در این مرحله عوامل بهای تمام شده بر اساس مجموعه حسابهای تعریف شده طی مراحل اولیه (تجزیه و تحلیل رویداد مالی و صدور سند حسابداری) در دفاتر و روزنامه کل و معین ثبت می شود.

3- تجزیه و تحلیل بهای تمام شده:

مهمترین فعالیت حسابداری بهای تمام شده تلقی می شود و سودمندی اطلاعات بهای تمام شده را در برنامه ریزی و کنترل و تصمیم گیری ارتقاء میبخشد.

4- گزارشگری اقلام بهای تمام شده:

گزارش بهای تمام شده در قالب گزارشهای تفصیلی برای درون و انواع گزارشهای تجمیع شده جهت خارج بنگاه اقتصادی میسر می شود.

1/1 وظایف حسابداری بهای تمام

شده

- 1- تجزیه و تحلیل و طبقه بندی همه مخارج از جمله هزینه های عملیات واحدها
- 2- فراهم نمودن شرایط لازم جهت توسعه استانداردهای هزینه تعیین انحرافات در گزارشگری و محاسبه ضایعات مواد دستمزد و منابع
- 3- تدارک هزینه های واقعی برای مقایسه با پیش بینی ها به طوری که بر ثابت نمودن قیمتها کمک کند و در تدارک اطلاعات مورد نیاز مفید باشد.
- 4- تدارک اطلاعات لازم جهت تهیه صورت سود و زیان و ترازنامه

وظایف حسابداری بهای تمام شده 1/2

- 5- حفظ و نگهداری مدارک لازم به طوری که این مدارک اطلاعات لازم جهت کنترل و رسیدگی مورد لزوم را فراهم کند.
- 6- عملیاتی نمودن سیستم ثبت دائمی برای مواد خام، کالای ساخته شده و قطعات و کالای نیمه ساخته
- 7- جمع آوری داده ها برای تهیه بودجه ها و استفاده در حسابهای کنترل هزینه ها و رویه های کنترل بودجه
- 8- طرح ریزی و بکارگیری سیستمها و روشهای جدید جهت اثر بخشی اطلاعات و ارائه به واحدهای دیگر.

وظایف و عناصر مدیریت

تصمیم گیری

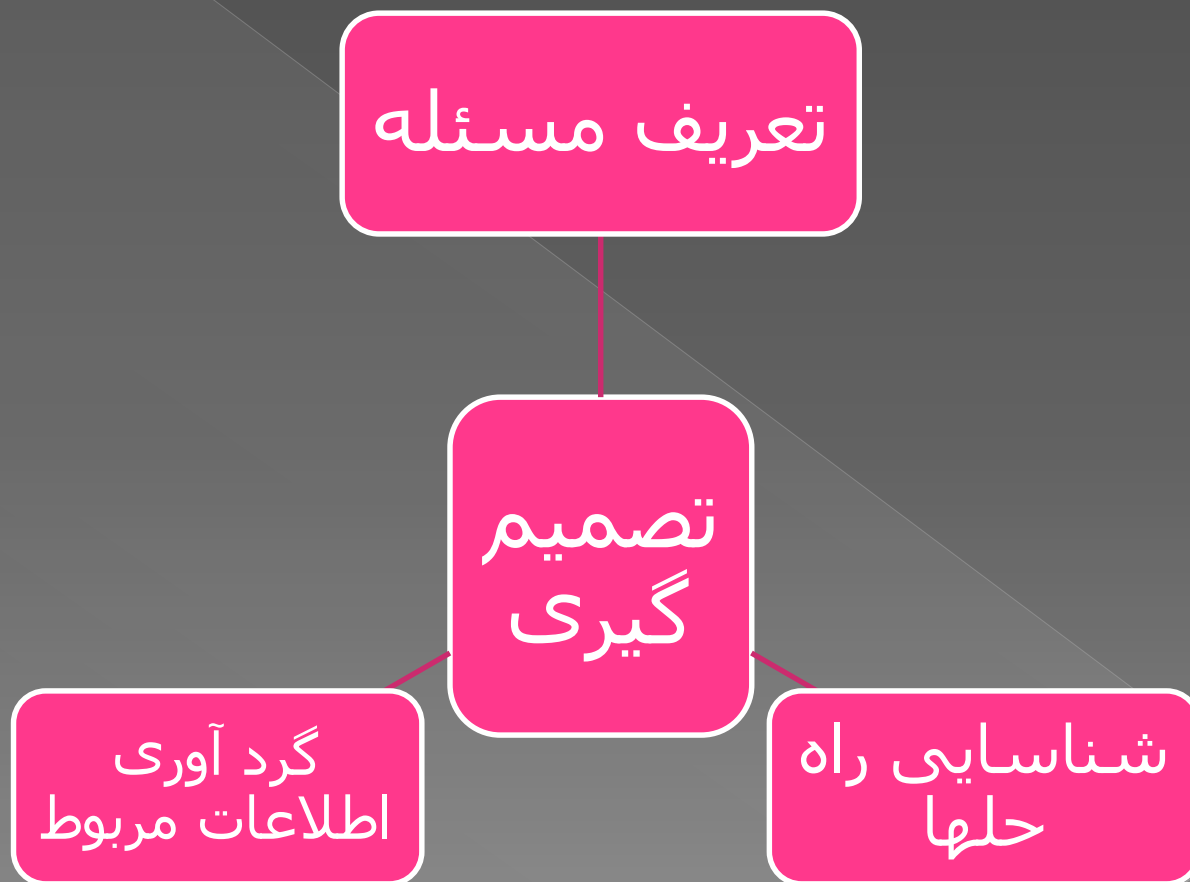
هماهنگی

برنامه ریزی

کنترل

سازماندهی

مراحل فرایند تصمیم گیری

رویکرد سازمانی به حسابداری

مدیریت

● در ساختار سازمانی اغلب بنگاهها از جمله بنگاههای اقتصادی دو نوع سلسله مراتب وجود دارد:

● الف - صف:

● آن دسته از واحدهای سازمانی که مستقیماً در تحقق اهداف نقش دارند که واحدهای صفی تعریف می شوند.

● ب- ستاد:

● آن دسته از واحدهای سازمانی که مستقیماً در تحقق اهداف نقش نداشته و به عنوان مشاور پشتیبان و خدمت دهنده به واحدهای صفی تلقی می شود

فصل دوم از مبانی حسابداری مدیریت

مفاهیم هزینه اصطلاحات و طبقه
بندی آنها

مقدمه....

حسابداری مدیریت به عنوان یک فرایند
به بررسی هزینه ها جهت تجزیه و
تحلیل اقلام بهای تمام شده و سایر
مقاصد می پردازد.

طبقه بندی متفاوت هزینه ها جهت مقاصد مختلف

- حسابداری مالی: هزینه به عنوان یک معیار اندازه گیری قابل سنجش به پول به عبارتی منابع استفاده شده برای بعضی مقاصد است
- حسابداری مدیریت: هزینه عبارت است از منابع استفاده شده در مقابل مقاصد مختلف و متنوع
- تفاوت در انواع هزینه ها را باید در مقاصد مختلف جستجو کرد.

طبقه بندی هزینه در حسابداری

مدیریت

○ الف-طبقه بندی هزینه ها بر مبنای وظایف
مدیریت:

○ 1-هزینه های تولیدی شامل مواد مستقیم، نیروی کار مستقیم و سربار کارخانه

○ 2-هزینه های غیر تولیدی که به دو گروه هزینه های توزیع و فروش و هزینه های عمومی و اداری طبقه بندی می شود

ب- طبقه بندی هزینه ها بر اساس قابلیت ردیابی

1- هزینه های مستقیم

2- هزینه های غیر مستقیم

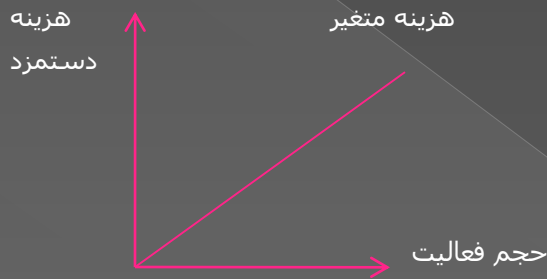
ج- طبقه بندی هزینه ها بر اساس وضع هزینه ها از درآمدهای يك دوره

1- هزینه های تولید

2- هزینه های دوره

د-طبقه بندی بر اساس رفتار (گرایش) هزینه ها

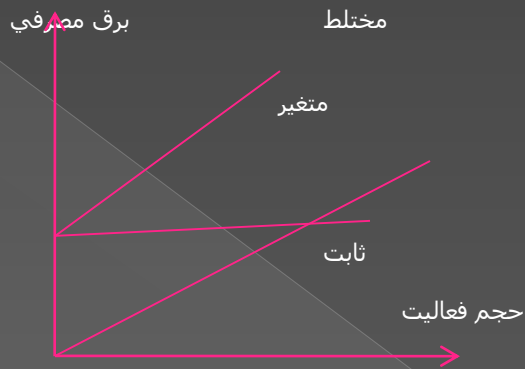
1- هزینه های متغیر

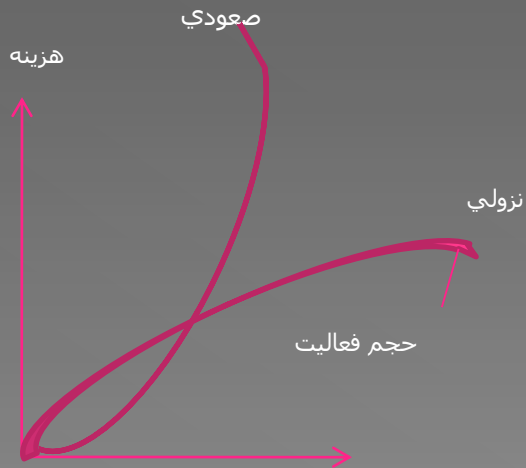
2- هزینه های ثابت

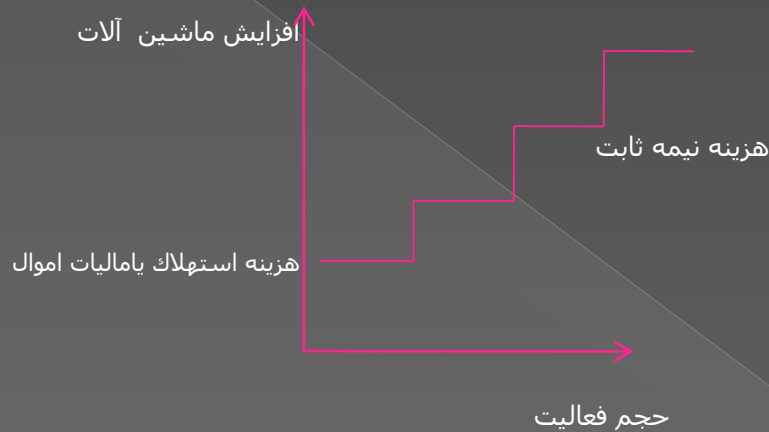
هزینه های نیمه متغیر (مختلط)

هزینه های نیمه متغیر (غیر مختلط)

● هزینه های نیمه ثابت (غیر مختلط)

● به طور کلی دسته بندی هزینه ها به این نوع طبقه بندی در حسابداری مدیریت جهت مقاصد نظیر مدیریت هزینه بودجه بندی تجزیه و تحلیل نقطه سرسبز یعنی برنامه ریزی سود و تصمیم گیری کوتاه مدت اهمیت دارد.

ه-طبقه بندی هزینه ها برای برنامه ریزی کنترل و تصمیم گیری

1 ○

○ 1-هزینه های قابل کنترل و غیر قابل کنترل

○ 2-هزینه های استاندارد

○ 3-هزینه از دست رفته

○ 4-هزینه فرصت از دست رفته

○ 5-هزینه های مربوط

مقایسه صورتحساب سود و زیان و ترازنامه در شرکتهای تولیدی

جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته **شرکت تولیدی** نشان می دهد که هزینه های خاص نظیر مواد مستقیم نیروی کار مستقیم و سربار کارخانه جهت تکمیل کالا در طی دوره منظور می شود و در **پایان دوره** ممکن است بخشی از **مواد خام کار**، **در جریان ساخت** و **کالای ساخته شده** نهایی به عنوان موجودیها مصرف یا به فروش نرسند و در ترازنامه شرکتهای تولیدی ثبت می گردد اما در ترازنامه **شرکت بازرگانی** تنها **موجودی کالای پایان دوره** ثبت می شود. این تفاوتها اساسی بی تاثیر از شناخت طبقه بندی انواع هزینه ها نیست.

◉ استاد گرامی: جناب آقای دکتر اسماعیل زاده

◉ تهیه کننده: سید محمد بدرطالع

◉ آبان 1390

◉ منابع: مبانی حسابداری مدیریت "رویکرد و دیدگاه
نوین" فریدون رهنمای رودپشتی

◉ www.midiryar.com